

Normalizazio Txostena

1. DATU OROKORRAK

Txosten zk.	0000/000
Data	2006-06-02

Aztergaia	garapen iraunkor; izen+iraunkor
Eskaeragilea	Elhuyar Fundazioa / EJKo Lurralde antolamendu eta Ingurumen saila
Xedea	Euskaltzaindiak <i>garapen iraunkor</i> terminoa hobetsi izanak sortutako arazoak aztertzea eta konpontzea
Proiektua	Ingurumen Hiztegi Entziklopedikoa

2. INFORMAZIO TERMINOLOGIKOA

Taula hauetan, zenbait termino bildu ditugu; dena den, informazio osatuagoa dago honekin batera doan txostenean.

TR	garapen iraunkor	KG	iz.	IT	Euskaltzain dia
SN	garapen jasangarri	KG	iz.	IT	ING; GEMET
EE	Ingurumen Zientziak			EK	

DF	garapen jasangarri: Hurrengo belaunaldien beharrak asetzeko aukerak arriskuan jarri gabe, oraingo belaunaldien beharrak asetzen dituen garapen ekonomiko eta soziala.	IT	ING
DF	sustainable development: Development that provides economic, social and environmental benefits in the long term having regard to the needs of living and future generations. Defined by the World Commission on Environment and Development in 1987 as: development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs (Source: GILP96)	IT	GEMET
OH		IT	
TS		IT	
IR		IT	

es	desarrollo sostenible	IT	GEMET
fr	développement durable	IT	GEMET
en	sustainable development	IT	GEMET
de	Nachhaltige Entwicklung	IT	GEMET

				IT	
TR	iraunkor	KG	izond.	IT	? ¹
SN	jasangarri	KG	izond.	IT	ING
EE	Ingurumen Zientziak			EK	

DF	jasangarri. Gaurko eta etorkizuneko belaunaldiek behar dituzten baliabide naturalak ahitzeko arriskuan jartzen ez duena.	IT	ING
DF	sostenible. Que permet la régénération des ressources o del medi.	IT	AM16
OH		IT	
TS		IT	
IR		IT	

es	sostenible (Ameriketan, <i>sustentable</i> ere jaso dugu)	IT	GEMET
fr	durable	IT	GEMET
en	sustainable	IT	GEMET
de	Nachhaltige Entwicklung	IT	GEMET
		IT	

Erlazionatutako terminoak

TR	iraunkortasun	KG	iz.	IT	? ²
SN	jasangarritasun	KG	iz.	IT	GEMET
EE	Ingurumen Zientziak			EK	

DF	Adoption of energy and environmental policies which would not threaten the world environment, yet at the same time allow economic growth. (Source: BRACK)	IT	GEMET
DF	Caractéristique d'une évolution qui permet de préserver, de maintenir et d'améliorer la qualité des ressources et des équilibres naturels et de ménager l'avenir.	IT	AI19
OH		IT	
TS		IT	
IR		IT	

es	sostenibilidad	IT	GEMET
fr	durabilité de l'environnement , pérennité de l'environnement	IT	AI19

¹ Euskaltzaindiak ez du *iraunkor* izenondoa bera erabaki, *garapen iraunkor* terminoa baizik.

² Euskaltzaindiak ez du *iraunkortasun* terminoa bera erabaki, *garapen iraunkor* terminoa baizik.

en	sustainability	IT	AI19, GEMET
de	Nachhaltigkeit	IT	GEMET
		IT	

3. DOKUMENTAZIOA

Euskarazko obra lexikografiko edo terminologikoetatik bilduak

garapen iraunkor	IT	Zehazki, Euskalterm
iraunkor	IT	Zehazki
	IT	
	IT	
	IT	
	IT	
	IT	
	IT	

Beste hizkuntzetako obra lexikografiko edo terminologikoetatik bilduak

sustainable development

Български:	Устойчиво развитие	IT	GEMET
Čeština:	rozvoj udržitelný	IT	GEMET
Dansk:	bæredygtig udvikling	IT	GEMET
Ελληνικά:	βιώσιμη ανάπτυξη	IT	GEMET
Eesti keel:	säästev areng, jätkusuutlik areng	IT	GEMET
Suomi:	kestävä kehitys	IT	GEMET
Magyar:	fenntartható fejlődés	IT	GEMET
Italiano:	sviluppo sostenibile	IT	GEMET
Nederlands:	duurzame ontwikkeling	IT	GEMET
Norsk:	bærekraftig utvikling	IT	GEMET
Polski:	zrównoważony rozwój	IT	GEMET
Português:	desenvolvimento sustentável	IT	GEMET
Русский:	устойчивое развитие	IT	GEMET
Slovenčina:	trvalo udržitelný rozvoj	IT	GEMET
Slovenščina:	trajnostni razvoj	IT	GEMET
Svenska:	hållbar utveckling	IT	GEMET

sustainable use

Български:	Устойчиво ползване	IT	GEMET
Čeština:	využití udržitelné	IT	GEMET
Dansk:	bæredygtig udnyttelse	IT	GEMET
Deutsch:	Nachhaltige Bewirtschaftung	IT	GEMET
Ελληνικά:	Αειφόρος χρήση	IT	GEMET
English (US):	sustainable use	IT	GEMET

Español:	uso continuado	IT	GEMET
Eesti keel:	säästev [loodus]kasutus	IT	GEMET
Euskara:	erabilera jasangarri	IT	GEMET
Suomi:	jatkuva käyttö	IT	GEMET
Français:	utilisation durable	IT	GEMET
Magyar:	fenntartható használat	IT	GEMET
Italiano:	uso sostenibile	IT	GEMET
Nederlands:	duurzaam gebruik	IT	GEMET
Norsk:	bærekraftig bruk	IT	GEMET
Polski:	zrównoważone użytkowanie	IT	GEMET
Português:	utilização prolongada	IT	GEMET
Русский:	устойчивое использование	IT	GEMET
Slovenčina:	trvalé užívanie	IT	GEMET
Slovenščina:	trajnostna raba	IT	GEMET
Svenska:	ständig användning; ständigt bruk	IT	GEMET

Adituengandik bilduak

	IT	
	IT	

---

4. PROPOSAMENA

TR	<p><i>iraunkor</i> ez da egokia <i>garapen iraunkor</i> terminotik kanpo erabiltzeko. Begi-bistakoa da (ikus arrazoiak eta adibideak txosten osagarrian) <i>sustainable</i> izenondoa beregain bihurtu dela ingurumen-zientzietan, baita zientzia horiek gizarteari eragiten dioten hainbat alorretan ere (ekonomia, industria, lurralde-antolamendua...). <i>sustainable</i> adjektiboak adiera berria du orain, adjektibo erreferentzial bihurtu da, eta <i>sustainable development</i> terminoa da, gaur egun, <i>sustainable</i> adjektiboaren erreferentea. Hala gertatu da ez bakarrik ingelesez, baita gure kultura-inguruneko hizkuntza guztietan ere. Adiera berri horretatik, eratorpenez, <i>sustainability</i> terminoa ere sortu da. Eta <i>iraunkortasun</i> ez da egokia termino hori euskaraz emateko (ikus arrazoiak eta adibideak txosten osagarrian). Euskaraz <i>iraunkor</i> adjektiboak eta <i>iraunkortasun</i> izenak polisemikoak dira (ikus txosten osagarriaren 3.1.1. puntua), eta gaizki-ulertuak eta nahasteak sortzen ditu terminologian.</p> <p>Horiek horrela, <i>iraunkor</i> egokia ez bada, eta ordain egokiaren bila abiaturik, uste dugu inoiz proposatu diren <i>etengabe(ko)</i> eta <i>finko</i> aukerek ez dutela arazoa konpontzen, <i>iraunkorek</i> dituen arazo berak baitituzte. <i>iraungarri</i> eta <i>jasangarri</i> adjektiboek ez dituzte aurrekoen arazoak. Bi horietatik, <i>iraungarri</i> guztiz berria da; <i>jasangarri</i>, ordea, guztiz nagusia izan da 1997tik (Eusko Jaurlaritzaren Ingurumen Sailak Ingurugiro Hiztegi Entziklopedikoa argitaratu zuenetik 2004an Euskaltzaindiak <i>garapen iraunkor</i> terminoa hobetsi zuen arte). Horregatik, <i>jasangarri</i> (<i>garapen jasangarri</i> eta <i>jasangarritasun</i>) hobestea proposatzen dugu.</p>	KG		IT	
Arrazoibidea	Ikus honekin batera doan <i>Iraunkor_Gogoeta</i> txostena				

Forma baztertuak

TR	Ikus honekin batera doan <i>Iraunkor_Gogoeta</i> txostena	KG		IT	
Arrazoibidea					

OHARRAK

--

5. ITURRIAK

Txostena egitean aipa daitezkeen obra nagusien kodeak zehazten dira ondorengo taulan (Euskaltermeko kodeak dira). Taulan agertzen den obra bat aipatzean, kode normalizatu hori erabili beharko da. Era berean, taulan ez dagoen obraren bat aipatu behar izanez gero, txostenean erabili den kodea eta kode hori deskodetuko duen azalpena gehituko dira taula honetan.

Kodea	Azalpena
3100	EUROPEAN COMMISSION TRANSLATION SERVICE: <i>Eurodicautom</i> datu-bankua: http://europa.eu.int/eurodicautom/Controller
AI91	OFFICE DE LA LANGUE FRANÇAISE (Québec). <i>Le grand dictionnaire terminologique</i> : http://www.granddictionnaire.com
AM16	TERMCAT. CENTRE DE TERMINOLOGIA: <i>Cercaterm. Servei de consultes terminològiques en línia</i> : http://www.termcat.net/cercaterm/
AM21	EUSKALTZAINDIA. <i>Hiztegi Batua</i> .
BA35	EUSKALTZAINDIA. <i>Orotariko Euskal Hiztegia</i> . Bilbo: Mensajero; Desclee; Euskaltzaindia, 1995.
BA42	<i>Gran enciclopedia Larousse</i> . Bartzelona: Planeta, 1988-1992. 30 libk.
BA64	<i>Grand Larousse Universel</i> . Paris: Larousse, 1987-1989. 15 libk.
BB05	ELHUYAR. <i>Hiztegi entziklopedikoa</i> . Usurbil: Elhuyar, 1993.
BB19	BOSTAK BAT. <i>Diccionario Euskara-Castellano, Castellano-Euskara 3000 = Hiru Mila Hiztegia. Euskara-Gaztelania, Gaztelania-Euskara</i> . Bilbo: Bostak bat, 1996.
BB38	SARASOLA, I. <i>Euskal Hiztegia</i> . Donostia: Kutxa, Gizarte- eta Kultur Fundazioa, 1996.
BB97	ELHUYAR. <i>Elhuyar Hiztegia. Euskara-gaztelania. Castellano-vasco</i> . Usurbil: Elhuyar, 2000-2.
BC13	REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. <i>Diccionario de la Lengua Española</i> . Madril: Real Academia Española, 2001.
CD14	CANADIAN GOVERNMENT SERVICES. TERMIUM. <i>Le dictionnaire électronique bilingüe du Gouvernement du Canada = TERMIUM</i> . Kanada: Government Services Canada, 1999.
Euskalterm	<i>Euskalterm</i> datu-bankua: http://www1.euskadi.net/euskalterm/indice_e.htm
FN35	Zabaleta, J. [zuz.]. <i>Lur Hiztegi Entziklopedikoa</i> . Donostia: Lur, 1991.
GZ49	AKORDAGOIKOETXEA, J. [zuz.]; SARASOLA, I. [c-e koord.]; ARRIGAIN, I. [e-g koord.]. <i>Hiztegi handia. Castellano-Euskara. Euskara-Gaztelania</i> . Bartzelona: Spes editorial, 2002.
GEMET	<i>GEMET - General Multilingual Environmental Thesaurus</i> . European Environment Information and Observation Network. http://www.eionet.europa.eu/GEMET
ING	<i>Ingurugiro Hiztegi Entziklopedikoa</i> . Lurralde Antolamendu, Etxebizitza eta Ingurugiro Saila. Eusko Jaurlaritz. Gasteiz, 1998
Zehazki	SARASOLA, I. <i>Zehazki. Gaztelania-Euskara Hiztegia / Diccionario Castellano-Euskera</i> . Alberdania. 2005

TR terminoa
TS testuingurua/k

de alemana
en ingelesa
es gaztelania
fr frantsesa

6. ERABILITAKO LABURDURAK

DF definizioa
EE erabileremua
EK erabileremuaren kodea
IR irudia
IT iturria
KG kategoria gramatikala
OH oharrak
SN sinonimoa